

Sygn. akt IV P 171/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Barbara Kokoryn
Ławnicy:	Danuta Czepułkowska Krystyna Karusewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Racis

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie sprawy z powództwa E. B., J. D. i B. W.

przeciwko M. F. (1)

o wydanie świadectwa pracy, ustalenie istnienia stosunku pracy

I ustala, że strony E. B., J. D. i B. W. oraz M. F. (1) łączył stosunek pracy od dnia 01 stycznia 2013 roku do 04 maja 2015 roku,

II zobowiązuje pozwanego do wydania w terminie 7 dni świadectwa pracy dla każdej z powódek, uwzględniającego treść punktu pierwszego,

III zasądza od pozwanego na rzecz każdej z powódek kwoty po 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV nie obciąża pozwanego kosztami sądowymi.

Sygn. akt IVP 171/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 06.05.2016r. pełnomocnik w imieniu E. B., B. W. i J. D. wniósł o ustalenie, że powódki były zatrudnione u pozwanego M. F. (1) w okresie od dnia 1.01.2013r. do dnia 4 maja 2015 r. W uzasadnieniu powódki wskazały, że mimo rozwiązania umowy o pracę a następnie zgłoszenia w Wielkiej Brytanii działalności, strony nadal łączyła dotychczasowa umowa o pracę. W okresie zatrudnienia powódki pozostawały do dyspozycji pracodawcy wykonując jego polecenia telefoniczne i e-mailowe. Za pracę świadczoną na rzecz pozwanego powódki nie otrzymały całości wynagrodzenia. Pozew dotyczył także wydania świadectwa pracy i dokumentów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. (powódki zostały poinformowane o możliwości prowadzenia postępowania przed ZUS)

W odpowiedzi na pozew M. F. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości, Pozwany wniósł o obciążenia powódek kosztami postępowania. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany zarzucił, iż w okresie wskazanym w żądaniu pozwu powódki nie były przez niego zatrudnione na podstawie jakiegokolwiek umowy o pracę, a więc ich roszczenia związane z wydaniem świadectwa pracy są niezasadne. Nadto pozwany podniósł, iż w okresie wskazanym przez powódki nie wydawał im żadnych poleceń dotyczących pracy, albowiem w tym czasie przebywał w L., czasem też w szpitalu, gdzie leczył się.

Pozwany następnie wniósł również o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania w sprawie z jego powództwa przeciwko powódkom o ustalenie nieistnienia stosunku pracy.

Pozwany kwestionował powództwo w całości i zaprzeczył twierdzeniom powódek o istnieniu stosunku pracy między stronami, w okresie od 1.01.2013r.

Obie strony wniosły zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

Sąd ustalił, co następuje:

E. B., B. W. i J. D. były zatrudnione w zakładzie pracy salon (...) (...) w O. przy ul. (...), od dnia 27.10.2001r.

M. F. (1) od 2004r. do 31.12.2012r. miał zarejestrowaną działalność gospodarczą w O., M. i B.. W ramach działalności pozwany miał wiele różnych przedmiotów sklasyfikowanych wg wielu kodów (...).

M. F. (1) prowadził m.in. salon (...) (...) w O. przy ul. (...). Pozwany przejął to przedsiębiorstwo od poprzedniego właściciela i wstąpił w umowę dzierżawy nieruchomości lokalowej z właścicielem nieruchomości - Spółdzielnią Mieszkaniową (...). Nastąpiło przejście zakładu pracy na innego pracodawcę w trybie art. 23¹ kp. Pozwany wstąpił w stosunki pracy z trzema pracownikami, tj w osobach E. B., B. W. i J. D.. Działalność przynosiła dobre dochody. (dowód: przesłuchanie świadka A. K. (k. 305), przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,) J. D. (k. 233-234, 306v), E. B. (k. 234-235, 305) dokumenty w aktach osobowych powódek, Wydruk z (...) pozwanego -k. 68)

W roku 2008 M. F. (1) ciężko zachorował (ziarnica złośliwa) i podjął długie i bardzo skomplikowane leczenie. Często wyjeżdżał za granicę na kilkutygodniowe pobyty i leczenia. Od 2010r., stan zdrowia pozwanego był zagrażający życiu, a lekarze dawali mu niewiele szans na przeżycie.

Pozwany nie chciał już więcej poświęcać czasu na prowadzenie działalności. W 2010 r. pozwany postanowił wyjechać do L. na dłuższy okres na leczenie (przeszczep szpiku kostnego i chemioterapię). Przed wyjazdem nosił się z zamiarem nie kontynuowania działalności gospodarczej i sprzedaży przedsiębiorstwo, ale tego nie uczynił.

E. B., B. W. i J. D. chciały kontynuować stosunek pracy, a M. F. (1) potrzebował pieniędzy na leczenie. Strony umówiły się, że wyjedzie na leczenie, a powódki będą dalej wykonywać swoje dotychczasowe obowiązki pracownicze, pozostając z nim w stosunkach pracy. Powódki miały zajmować się w imieniu pozwanego także bieżącymi sprawami przedsiębiorstwa, jak opłata czynszu i innych należności z pieniędzy pozyskanych z działalności przedsiębiorstwa i posługiwać się jego pieczęcią i dotychczasowym numerem NIP.

M. F. (1) wyjechał do L.. E. B., B. W. i J. D. nadal pozostawały w określonych jak dotychczas godzinach pracy do dyspozycji pracodawcy w Salonie (...) (...) w O. przy ul. (...). Wykonywały wszystkie konieczne w danym momencie czynności oraz dodatkowe po uzgodnieniu telefonicznym i e-mailowym z pozwanym.

Na bieżąco dbały o mienie pozwanego, dokonywały jego napraw , uzupełniały ubytki, po ich zaaprobowaniu przez pozwanego drogą telefoniczną, e-mailową i sms-ową.

Powódki prowadziły bieżące sprawy przedsiębiorstwa pozwanego i dokumentowały to przesyłając pozwanemu dokumentację. Powódki pobierały sobie wynagrodzenie gotówką z kasy i dokumentowały to.

W tym samym czasie (od 1 czerwca 2012 roku do 30 listopada 2012 roku) jeszcze inna pracownica S. Ś. w analogiczny sposób jak powódki świadczyła pracę na rzecz M. F. (1) w pełnym wymiarze czasu pracy. Zgodnie z ustaleniami poczynionymi przez strony powódka zajmowała się prowadzeniem salonu sukien ślubnych w M. oraz sali weselnej w R.. Pozwany kontaktował się z nią za pośrednictwem Internetu i tą drogą zwykle wydawał jej polecenia dotyczące zakupów, czynności wykonywanych w ramach obowiązków pracowniczych. Ponadto S. Ś. zajmowała się prowadzeniem pokoi gościnnych w M., które w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pozwany wynajmował oraz prowadzeniem sali weselnej w R.. Pozwany zatrudniał księgową (Biuro (...)), która zajmowała się sprawami związanymi z podatkami i ubezpieczeniami społecznymi, do końca 2012r.

E. B., B. W. i J. D. wyraziły zgodę na przygotowanie dokumentu dotyczącego rozwiązania umowy o pracę. Pismo to przygotował pozwany i za jego namową powódki je podpisały, mimo, że strony nie miały zamiaru doprowadzenia do ustania stosunku pracy. Powódki wiedziały, że dokument, który podpisały potwierdza rozwiązanie ich umów o pracę. (dowód: e-mail –k. 72, 73, dokumenty z akt VIII P 101/13 –k. 277-281, 282, przesłuchanie świadka A. K. (k. 305), przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364) protokół przekazanie dokumentów księgowych –k. 71, dokumenty w aktach osobowych powódek)

M. F. (2) kwestionował niektóre podejmowane przez powódki czynności, wydawał im w tym zakresie polecenia służbowe drogą e-mailową. W przypadku informacji od klientów o nieprawidłowościach w wykonywaniu obowiązków pracowniczych przez powódki pozwany był o nich informowany telefonicznie i tą samą drogą wydawał polecenia lub upominał je jako pracownice. Na odległość, ale na bieżąco pozwany kontrolował sytuację w przedsiębiorstwie.

Pozwany postanowił zgłosić zakończenie działalności w Polsce, ale nie sprzedał ani nie wydzierżawił zakładu pracy powódek, chciał aby jego przedsiębiorstwo dalej kontynuowało działalność i przynosiło mu zyski.

Wniosek o wyrejestrowanie został złożony dnia 31.12.2012r. i ujawniony w (...). Dnia 31.12.2012r. zostały podpisane między stronami oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy za porozumieniem stron. Zostały wydane świadectwa pracy powódkom. Powódki zostały wyrejestrowane z ubezpieczeń społecznych. Biuro rachunkowe swoje usługi i rozliczenia na rzecz pozwanego zakończyło z rokiem 2012 r. (dowód: przesłuchanie świadka A. K. (k. 305), przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364) protokół przekazanie dokumentów księgowych –k. 71, dokumenty w aktach osobowych powódek)

E. B., B. W. i J. D. z M. F. (1) nie zawarły ustnej umowy dzierżawy przedsiębiorstwa, nie zobowiązały się także w jej wykonaniu uiszczać na rzecz pozwanego czynsz w wysokości 9.000 zł miesięcznie.

Powódki nie chciały założyć działalności gospodarczej, ani zgłaszać jej w (...). Pozwany chciał, aby ją zgłosiły w (...).

M. F. (1) przed końcem 2012 r. poinformował E. B., B. W. i J. D., że zamierza przenieść swoją działalność gospodarczą do L., gdzie aktualnie mieszka, co wiąże się z koniecznością rozwiązania umów o pracę oraz zawarcia nowych (już w ramach nowo zarejestrowanej działalności gospodarczej). Powódki miały wiele obaw i wątpliwości związanych z zapowiedzianymi im zmianami. Pozwany zaproponował Powódkom, aby skontaktowały się z księgową, z której usług korzystał - Panią M. M., celem wyjaśnienia ewentualnych zagadnień kadrowych.

Powódki już wcześniej za pośrednictwem poczty e-mail przedstawiły wskazanej przez księgową wskazanej przez pozwanego szereg pytań dotyczących ich ewentualnego zatrudnienia w ramach działalności gospodarczej pozwanego, którą planował on zarejestrować w Anglii. W korespondencji wskazywały na wątpliwości związane z zawarciem z nimi umów o pracę, nie umowy dzierżawy przedsiębiorstwa pozwanego. W odpowiedzi powódki zostały zapewnione o tym, iż zostaną przez pozwanego zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy. Kolejno księgowa przedstawiła powódkom

szczegóły związane z przedmiotowym zatrudnieniem wynikające z jego transgranicznego charakteru. Kolejno strony wymieniały się dalszą korespondencją e-mail w przedmiocie planowanych zmian w zatrudnieniu powódek, drogą emailową, za namową pozwanego, powódki zgodziły się na rozwiązanie ich dotychczasowych umów o pracę za porozumieniem stron z dniem 31.12.2012r. (dowód: wiadomość e-mail pozwanego do powódki E. B. z dnia 22.11.2012 r., wiadomość e-mail z dnia 13.12.2012 r., zawierająca w swej treści wiadomość e-mail powódek do pozwanego (wyslaną z adresu męża J. D.) z dnia 28.11.2012r., wiadomość e-mail pozwanego do E. B. z dnia 13.12.2012r., wiadomość e-mail E. B. do pozwanego z dnia 20.12.2012r. -k. 109-119, przesłuchanie świadka A. K. (k. 305), przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364), umowy o pracę –k. 7, 20, 33, dokumenty P60 i jego tłumaczenia –k. 9-11, 13-14, 24, 26, 27-28, 38-39, 40, 41, 42, 239-242, 347-355)

Na prośbę Pozwanego Powódki w styczniu 2013 r. przyjechały do L. w celu dopełnienia formalności związanych z ich zatrudnieniem. Pozwany poinformował je bowiem, iż na potrzeby zatrudnienia ich u pracodawcy mającego siedzibę w Anglii koniecznym jest posiadanie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego oraz numeru ubezpieczenia społecznego NINo.

Z racji wieloletniej współpracy z Pozwanym Powódki wierzyły Pozwanemu, iż proponowane przez niego rozwiązanie, dotyczące nowych zasad ich zatrudnienia są prawidłowe i odpowiadają prawu. Z uwagi na powyższe po przyjeździe do L. złożyły one wszystkie wnioski - zgodnie z oczekiwaniami Pozwanego.

Pozwany zarejestrował działalność gospodarczą w formie spółki prywatnej z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w D. W. dopiero z dniem 20.05.2013r. w ramach aktu założycielski spółki prywatnej z ograniczoną odpowiedzialnością.

Oplacił im przelot i odebrał na lotnisku, zawiózł do księgowej, która pracowała dla niego, ona w imieniu powódek zarejestrowała działalność w Wielkiej Brytanii a wykonywały ją w O..

Ponadto E. B., B. W. i J. D. oraz M. F. (1) przygotowali dokument potwierdzający, że w dniu 01.01.2013r. doszło do zawarcia między nim jako pracodawcą a nimi jako pracownikami umowa, w której pracodawca zatrudnił powódki jako pracownice na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy(40 godzin tygodniowo) w ramach obsługi klientów w przy ul. (...), w O., za co w czasie trwania stosunku pracy pracowniczki miały otrzymywać wynagrodzenie za wykonana prace w wysokości: wynagrodzenie płatne miesięcznie, od wynagrodzenia pracodawca odprowadzi obowiązkowe składki ubezpieczeniowo-emerytalne, a w czasie choroby pracodawca jest zobowiązany wypłacać pracownikowi przez okres maksymalnie 26 tygodni, wynagrodzenie wypłacane jest raz w miesiącu, ostatniego dnia miesiąca, pracownikowi pracującemu na pełen etat przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 26 dni w roku kalendarzowym, okres wypowiedzenia 3 miesiące, który za zgoda obu stron może być skrócony do 1 tygodnia, pracodawca comiesięcznie będzie wysyłał potwierdzenie rozliczenia pracownika z (...)

Wszystkie powódki i pozwany oświadczyli, że zapoznali się z treścią umowy i akceptują jej warunki.

Powódki nie posłużyły się podpisanymi przez pozwanego kartkami w celu przerobienia lub podrobienia dokumentów w postaci umów o pracę z dnia 01.01.2013r. i oświadczeń o wypowiedzeniu umów o pracę z dnia 04.05.2015r.

(dowód: wiadomość e-mail Powódki E. B. do Pozwanego z dnia 20.12.2012 r., wiadomość e-mail Powódki E. B. do Pozwanego z dnia 09.04.2012 r. roczne karty ewidencji obecności Powódek w pracy, protokoły kontroli (...) Z. (...) przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w O. w dniach 23.05.2013 r., 28.04.2014 r., 20.02.2015 r., zeszyt z notatkami zatyt. „dodatkové godziny poza godzinami pracy", notatka zatyt. „Zaliczki powpłacane przez klientów" wraz z oświadczeniem pozwanego –k. 356, przesłuchanie świadka A. K. (k. 305), przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364) umowy o pracę –k. 7, 20, 33, e-maile –k. 12 - 15, formularz U1 -16

-17, pismo do (...) i odpowiedź z tłumaczeniem –k. 18, 29, 30 – 31, 42- 43, 44- 49, 322-329, dokument z numerem ewidencyjnym pozwanego w Anglii. 20.05.2015r., akt założycielski –k. 219 -224)

Od dnia 01.01.2013r. umowa w ww. formie zaczęła obowiązywać każdą ze stron. Po tej dacie, wykonywanie obowiązków przez E. B., B. W. i J. D. nie uległo zmianie. Nadal pozostawały do dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy, przy ul. (...). Powódki miały również obowiązek ewidencjonowania swojego czasu i go na bieżąco wykonywały. Posiadały zeszyt i wypełniały roczne karty ewidencji obecności w pracy.

Powódki nie prowadziły działalności gospodarczej na swój rachunek. Przez cały okres od 27.10.2001r. w taki sam sposób świadczyły pracę na rzecz i pod kierownictwem pozwanego. W szczególności uzgadniały one oraz konsultowały z pozwanym wszelkie decyzje związane z funkcjonowaniem obiektu (...) (...) Z. (...).

Powódki co miesiąc wpłacały pozwanemu na rachunek bankowy jego dochód z zakładu pracy w kwocie pozostałej po opłaceniu przez nie rachunków za media i inne koszty. E. B. dokonywała na rzecz pozwanego wpłat w wysokości znacznie przewyższających kwotę 9.000 zł miesięcznie. Przelewała na wskazane przez pozwanego rachunki bankowe utargi z (...), nie tylko w (...) Banku (...) SA, ale i w (...). Powódki każdorazowo po zakończonym dniu pracy, przesyłały Pozwanemu sms z informacją o wysokości dziennego utargu, ustalane na podstawie dokonywanych przez nie notatek. (dowód: faktury –k.248- 263, 264, wyciąg z rachunku bankowego pozwanego i wyciągi z rachunku bankowego w (...))
.: wykaz wpływów –k. 74-75 i zastawieniach operacji –k. 76-98, przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364) tłumaczenia P60 –k. 9-11, 13-14, 24, 26, 27-28, 38-39, 40, 41, 42, 239-242, 347-355, kopia zeszytu –k.123- 140, ewidencja czasu pracy – 141-146, zestawienie dochodu –k.147, 195, kopie dokumentów P.'ów –k.148-194, 196-218, e-mail dotyczący spraw kadrowych –k. 247, pisma (...) z tłumaczeniem –k. 336-340, pismo z jobcenterplus –k. 341-343, wydruki z kasy fiskalnej –k. 344)

Za okres od stycznia 2013r. do grudnia 2014r. E. B., B. W. i J. D. otrzymywały od M. F. (1) dokumenty płacowe tzw. (...) zawierające informację o wartości zarobku netto i brutto, sumie zapłaconych podatków oraz składek ubezpieczeniowych.

Wraz z upływem czasu Powódki zaczęły mieć wątpliwości w zakresie prawidłowości ich zatrudnienia i zgłoszenia do ubezpieczenia w Anglii. Z uzyskanych przez nie informacji wynikało bowiem, iż pomimo zatrudniania ich przez pracodawcę, nie są zgłoszone do ubezpieczenia w ZUSie. Zaniepokojone Powódki zwróciły się do Pozwanego z prośbą o ponowne zarejestrowanie działalności gospodarczej w Polsce i zawarcie nowych umów o pracę na podstawie, których pozwany zgłosi powódki do ubezpieczenia w Polsce. Pozwany początkowo wyraził zgodę na takie rozwiązanie, jednakże nie czynił żadnych starań w kierunku realizacji swoich zapowiedzi.

W wyniku kolejnych nacisków ze strony Powódek Pozwany przedstawił Powódkom wniosek z dnia 23.03.2015 r. o rejestrację działalności gospodarczej w Polsce z dniem 01.04.2015r. W tym samym dniu tj. 01.04.2015r., pozwany zaprzestał wykonywania działalności, zaś wpis w (...) został wykreślony w dniu 30.06.2015 r.

Zachowanie M. F. (1) i okoliczność, że nie był chętny do zatrudnienia powódek na warunkach przewidzianych w Polsce spowodowała, iż E. B., B. W. i J. D. utraciły zaufanie do niego i zdecydowały się na rozwiązanie z nim umów o pracę z dniem 04.05.2015 r. Powódki poinformowały go o swoich zamierzeniach drogą e – mailową z dniem 27.02.2015 r. i dnia 16.03.2015 r. Pozwany przyjął zarzuty do wiadomości i zaakceptował.

W wyniku nacisków powódek w zakresie potwierdzenia, że są zatrudnione w Polsce, a nie w Wielkiej Brytanii, M. F. (1) w lutym 2015r. złożył im propozycję zawarcia umowy dzierżawy przedsiębiorstwa lub zarejestrowania działalności gospodarczej w Anglii, której jednak Powódki nie przyjęły, (dowód: wiadomość e - mail z dnia 26.02.2015 r. (dowód: zawierającej w swej treści wiadomość z dnia 25.02.2015 r., e-maile –k. 109-114, 115-116, 118-119, dokumenty płacowe powódek - kopie dokumentów P.'ów –k.148-194, 196-218, wniosek o wpis do (...), wydruk z (...), -k. 68-69, 70, 225-227, przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364), P60 i ich tłumaczenia –

k. 9-11, 13-14, 24, 26, 27-28, 38-39, 40, 41, 42, 239-242 , e-maile –k. 12 - 15, formularz U1 -16 -17, pismo do (...) i odpowiedź z tłumaczeniem –k. 18, 29, 30 – 31, 42- 43, 44- 49, 322-329)

E. B., B. W. i J. D. czuły się zdezorientowane. Nie wiedziały jak uzyskać pomoc.

Powódki w dniu 4 maja 2015r. zdecydowały się na rozwiązanie umów o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy. Przesłały swoje pisma M. F. (1). W dniu 07.05.2015r. pozwany sprzedał wyposażenie Salon (...) (...) za kwotę 30.000zł

W związku z zakończeniem stosunku pracy pozwany nie wydał żadnej z powódek świadectwa pracy. Pismem z dnia 23 lipca 2015 r. każda z nich wezwała pozwanego do wydania świadectwa pracy i do przedstawienia dokumentacji potwierdzającej opłacanie składek ubezpieczeniowo-emerytalnych. Pisma pozostały bez odpowiedzi.

Powódki, działając przez pełnomocnika r.pr.U. B., wysłały wezwanie do wydania im świadectwa pracy na ostatni znany im adres Pozwanego. Korespondencja została im jednak zwrócona jako nie podjęta w terminie. Nie mniej jednak Powódki kontaktowały się z Pozwanym w przedmiotowej sprawie drogą mailową, co również nie przyniosło efektu.

Państwowa Inspekcja Pracy, Okręgowy Inspektorat Pracy w O. na skutek skargi powódek pismem z dnia 12 grudnia 2015r.(nr rej. (...) - (...) -w- (...) - (...)) przekazał jej informacje. Inspektor pracy przeprowadził czynności sprawdzające pod podanym adresem przy ul. (...) w O., gdzie obecnie przebywają osoby, które są zatrudnione u innego pracodawcy, również prowadzącego działalność gospodarczą jako salon (...) (...). Inspektor Pracy ustalił, że były pracodawca nie mieszkał w O., a przebywa za granicą i aktualnie nie zatrudnia on żadnych pracowników ani żadnych osób w ramach umów cywilnoprawnych w Polsce. Należący wcześniej do pracodawcy Salon (...) (...), gdzie powódki były zatrudnione, został przejęty przez innego pracodawcę.

Na podstawie wglądu do systemów komputerowych PIP i (...) ustalił także, że M. F. (1) zgłosił zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej.

Pełnomocnik ustalił, że M. F. (1) zgłosił zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej i nie figurował też w rejestrze ZUS jako podmiot zatrudniający pracowników.

Działając w imieniu J. D., Pani B. W. oraz Pani E. B., pełnomocnik wzywał M. F. (1) do wydania (osobiście lub za pośrednictwem poczty na ich adresy zamieszkania) powódkom świadectw pracy za okres zatrudnienia od 01 stycznia 2013 r. do 04 maja 2015r. w prowadzonym przez niego przedsiębiorstwie w pełnym wymiarze czasu pracy. Pełnomocnik wezwał też do przedstawienia dokumentacji potwierdzającej opłacanie przez pracodawcę należnych składek ubezpieczeniowo - emerytalnych w okresie objętym zatrudnieniem.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. pismem z dnia 07.10.2015r. znak (...) poinformował, że w okresie od stycznia 2013 r. do maja 2015r. E. B., B. W. i J. D. nie figuruje jako osoba zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia u pozwanego. Pracodawca mimo ciążącego na nim obowiązku nie wydał powódkom świadectwa pracy nie opłacał za nie składek na ubezpieczenie społeczne, nie wydał dokumentu (...) potwierdzającego opłacania składek „zusowskich”. (dowód: pisma z dnia 15 lipca 2015r., wezwanie do wydania świadectwa –k.5, 21, 35, ., notatki służbowe PIP –k. 316-317 pismo PIP Inspektorat w O., –k. 6, 22, 36, pismo ZUS –k. 8, 23, 37, wiadomość e-mail pozwanego do powódek z dnia 09.06.2015 r. zawierająca w swej treści wiadomość powódek do pozwanego z dnia 08.09.2015 r. –k.115-119 przesłuchanie świadka A. K. (k. 305), przesłuchanie informacyjne pozwanego (k. 300-304), przesłuchanie powódek : B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364) dokumenty w aktach osobowych powódek pismo o rozwiązaniu umowy o pracę –k. 19, 32, 34, 121,122, umowa sprzedaży –k. 358-359)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1103 i 1103 4 kpc sprawa niniejsza należy do jurysdykcji krajowej polskiej.

Roszczenia powódek zasługują na uwzględnienie.

Powódki jako pozwanego wskazały M. F. (1). Powództwo w tym kształcie, zasługuje na uwzględnienie, gdyż M. F. (1) jako osoba fizyczna nie prowadzi zgłoszonej działalności gospodarczej w Polsce.

Dwukrotnie został złożony wniosek o zwieszenie postępowania, Pierwsze postanowienie (k. 308) Nie zostało zaskarżone, następne podczas rozprawy w dniu 26.07.2017r. (k.362v) art. 177 § 1 pkt 1 kpc nie ma zastosowania. Sprawa wskazana przez pełnomocnika była w chwili orzekania na etapie usuwania braków formalnych pozwu i dotyczyła innego roszczenia: roszczenia o ustalenie nieistnienia stosunku pracy.

Powództwo o ustalenie stosunku pracy między stronami w okresie wskazanym w pozwie jest w pełni zasadne.

Sąd ustalił opisany wyżej stan faktyczny na podstawie obszernie zgromadzonych dokumentów, przesłuchania świadka i przesłuchania stron.

Bezsporne było to, że w okresie objętym pozwem powódki wykonywały czynności, które swoim charakterem były bardzo zbliżone do obowiązków pracowniczych, przy czym miały pewien zakres swobody związany z tym, że pozwany przebywał poza miejscem wykonywania pracy. Obowiązki wykonywały w taki sam sposób jak dotychczas, na podstawie umowy o pracę, z tym, że dodatkowo były zobowiązane uiszczać wszystkie należności związane z dzieleniem ich zakładu pracy.

Spornym jest, czy pozwany zatrudniał powódki w okresie od 1.01.2013r. i jaki stosunek łączył strony. Pozwany miał taką wolę i zamiar, co potwierdził w sporządzonym na piśmie dokumencie.

Sąd pominął jak nieprzydatny wniosek dowodowy pozwanego o zwrócenie się do Laboratorium kryminalistycznego Komendy Głównej Policji w W. i zlecenie biegłym przeprowadzenia badań fizyko-chemicznych dokumentów, tj. umów o pracę z 1.01.2013 r. oraz oświadczeń o wypowiedzeniu umów o pracę na okoliczność daty naniesienia poszczególnych podpisów na dokumentach.

Zgodnie z art. 217 § 2 KPC sąd pominie środki dowodowe, jeżeli okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione lub jeżeli strona powołuje dowody jedynie dla zwłoki. Strona pozwana wyraźnie sprecyzowała środek dowodowy oraz okoliczności, które chciała przy jego pomocy wykazać. Wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badań fizykochemicznych na okoliczność daty naniesienia poszczególnych podpisów na dokumentach. Środek dowodowy jest nieprzydatny do wykazania takich okoliczności jak sporządzenie zapisów na dokumentach w odstępach czasu, który nie jest znaczny. (por. np. orzeczenie z dnia 20 października i 4 listopada 1936 r., C.I. 2340/35, Zb.Urz. 1937 r. poz. 431; wyrok z dnia 4 marca 1965 r., III CR 795/64, PiP 1966 r. nr 4-5, s. 831 z glosą E. Wengerka; wyrok z dnia 19 lutego 1999 r., I PKN 585/98, OSNAPIUS 2000r. nr 7, poz. 268). W świetle art. 217 § 2 KPC należało więc uznać, że powołała ten dowód jedynie dla zwłoki. Wyrok z dnia 7 marca 2001r., I PKN 285/00. Wniosek o przeprowadzenie dowodu nieprzydatnego dla ustalenia stwierdzonych okoliczności faktycznych należy ocenić jako powołany jedynie dla zwłoki.

Dokument prywatny jest jednym z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak, jak wszystkie inne dowody. Może stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNCP 1986, nr 5, poz. 84 i z dnia 3 października 2000 r., I CKN 804/98, nie publ.). O materialnej mocy dowodowej dokumentu prywatnego, zależącej od jego treści, rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę, czy nie. Wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności, ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia.

Sąd przyznał moc dowodową dokumentom o ile nie została ich treść zaprzeczona przez inne środki dowodowe, w szczególności przez przesłuchanie powódek. Dokumenty dołączone są wiarygodne, powódki podały, że je podpisały

poszczególne dokumenty i zrobił to także pozwany. Pozwany temu zaprzeczył, ale jego wypowiedzi w tym zakresie są niewiarygodne. Powódki otrzywały druki R60.

Zeznania świadka A. K.(k. 305). Sąd ocenił jako wiarygodne.

Stan faktyczny co do tego, że powódki pracowały do 31.12.2012r. był bezsporny między stronami.

Sąd w pełni dał wiarę powódkom B. W. (k. 234, 306-307,364v-365v) J. D. (k. 233-234, 306v, 364-364v), E. B. (k. 234-235, 305, 360-364), gdyż okoliczności przez nie podane potwierdzają dołączone dokumenty. W zakresie, w jakim nie są sprzeczne z przesłuchaniem powódek, Sąd dał wiarę pozwanemu (k. 300-304) przesłuchanemu informacyjnie.

Na wstępie należy wskazać, iż zgodnie z art.189 kpc strona może żądać ustalenia treści stosunku prawnego, wskazując jaki ma w tym interes prawny. Powódki miały interes w tym, aby na podstawie art. 189 kpc ustalić taki stosunek pracy. Wbrew zarzutom pozwanego, to on dążył do zgłoszenia przez powódki działalności gospodarczej w Wielkiej Brytanii, gdyż było to dla niego korzystniejsze. Z wyjątkiem niewielu sytuacji, dla pracownika jest korzystniejsze zawarcie umowy o pracę w miejscu jej wykonywania, niż umowy podlegającej innemu prawodawstwu, którego zwykle nie rozumie, przy porównywalnych dochodach z obu stosunków. Biorąc pod uwagę podpisane przez strony dokumenty oraz fakt, że ustalenie kontynuowania stosunku będzie miał w przyszłości dla powódek znaczenie, np.: przy uzyskaniu świadczeń pracowniczych i ubezpieczeniowych.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, że odnośnie zatrudnienia od dnia 01.01.2013r. między stronami doszło do kontynuowania umowy o pracę do dnia 04.05.2015r., jednak zostały sporządzone dokumenty potwierdzające niezgodne z rzeczywistą wolą stron.

Istniała wola kontynuowania stosunku pracy występowała po obu stronach. Powódki wprost wyrażały chęć zatrudnienia na umowę o pracę, a pozwany chciał na własny rachunek prowadzić działalność gospodarczą i uzyskiwać z niej dochód przy zatrudnieniu powódek typu pracowniczego. Pozwany sporządził potwierdzenie umowy o pracę na piśmie.

Z przesłuchania powódek wynika, że wykonywał dotychczasowe obowiązki również po 01.01.2013r., ale jednocześnie nie kwestionowały, że zostały na piśmie sporządzone oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę.

Pozwany chciał, aby powódki wykonywały swoje obowiązki tak, jak osoba zatrudniona na umowę o pracę. Zatem doszło do zgodnego oświadczenia woli obu stron o kontynuowaniu stosunku pracy.

Powódki pracę wykonywały osobiście, w określonych przez pozwanego miejscu, czasie i warunkach, pod jego luźniejszym niż dotychczas, ale jednak kierownictwem sprawowanym osobiście przez telefon lub e-mail.

Przeprowadzone dowody, w szczególności przesłuchanie powódek, pozwanego i świadka, wskazują, że między stronami zaistniało kierownicze podporządkowanie typowe dla stosunku pracy.

W dni powszednie zwykle powódki pracowały w godzinach otwarcia (...) G..

Powódki spisywały godziny pracy i podawała ich liczbę do biura, po rozliczeniu, było sporządzane naliczenie wynagrodzenie. Aby je otrzymać, powódki wpisywały także urlopy i nieobecności spowodowane niezdolnościami do pracy. Pobieranie przez powódki wynagrodzenia z utargu i brak typowych list płac dla powódek, sporządzanych z zasady dla pracowników, jest nieprawidłowy, ale nie przesądza o tym, że między stronami nie została zawarta umowa o pracę. Wynagrodzenie było wypłacane w tych terminach miesięcznych.

Zgodnie z art. 22 § 1 i 2 kp jeżeli pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem mamy do czynienia z zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy.

Podkreślenia wymaga fakt, iż umowa o pracę jest zawarta, gdy strony dojdą do porozumienia, co do istotnych jej postanowień. Porozumienie może nastąpić w różnej formie. Zgodnie z art. 22 kp w zw. z art. 29 § 1 kp umowa o pracę określa strony umowy, rodzaj umowy, termin jej zawarcia oraz warunki pracy i płacy a w szczególności rodzaj pracy, miejsce wykonywania pracy, wynagrodzenie za pracę odpowiadające rodzajowi pracy, ze wskazaniem składników wynagrodzenia, wymiaru czasu pracy, terminu rozpoczęcia pracy. Przepis ten nie wskazuje, że konieczne jest zawarcie umowy o pracę, na piśmie. Pracodawca natomiast jest zobowiązany do potwierdzenia zawarcia umowy o pracę na piśmie, czego pozwana nie chciała uczynić, mimo, że korzystała z pracy powódki, podporządkowanej tak, jak jej każdy pracownik.

Skoro z ustaleń wynika, że powódki wykonywały pracę pod kierownictwem pozwanego to należy przyjąć, że strony kontynuowały stosunek pracy do dnia 04.05.2015r. Stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym podstawową cechą stosunku pracy jest „ ścisła zależność i podporządkowanie pracodawcy” znajduje tu potwierdzenie m.in.: w wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2004 r.(I PK 488/2003) z którego wynika, że ocena, czy (...) została zawarta umowa o pracę przez dopuszczenie do jej wykonywania, zależy od okoliczności konkretnej sprawy w zakresie dotyczącym celów, do jakich zmierzały strony (...) oraz zachowania elementów konstrukcyjnych stosunku pracy, w tym w szczególności cechy podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy.

Mając zatem na względzie rozważania przedstawione wyżej, na podstawie art. 189 kpc, Sąd uwzględnił powództwa jak w pkt I sentencji wyroku.

Sąd jest związany treścią pozwu w zakresie żądania roszczenia o ustalenie stosunku pracy.

Pracodawca jest zobowiązany w myśl art.97 kp wydać świadectwo pracy.

Wobec powyższego, Sąd uwzględnił powództwo o wydanie świadectwa pracy na podstawie przepisów powołanych, jak w pkt II sentencji wyroku

Na podstawie art. 98 kpc oraz w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (Dz.U z 2013r., Nr 490), z uwagi na przegraną powoda, Sąd tytułem kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, zasądził jak w pkt II wyroku od niego na rzecz pozwanego kwotę 360 złotych wymienioną, a stawka została pomnożona z uwagi na skomplikowany charakter sprawy.

Biorąc pod uwagę sytuację życiową pozwanego, fakt, że sprawa niniejsza była trudna do oceny przy składaniu powództwa, Sąd uznał wypadek pozwanego za szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 kpc i § 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r., Nr 90, poz. 594 z późn. zm.). Zatem na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł o kosztach sądowych i jak w pkt III sentencji.

SSR Barbara Kokoryn